

Hierin fehlte Nr. 8

am 10. 4. 1917.

Suchies.

FACULTATIS MEDICAE
 IN
ACADEMIA LIPSIENSI
 H. T.
PRO-CANCELLARIVS
D. Michael Ernst Ettmüller,
 PROF. PVBL.
PANEGYRIN MEDICAM
 INDICIT.

Inter alia delicta, quæ Leges punire debent, non infimum est, si conceptus per abortum data opera perimatur, sub hac tamen disparitate, ut qui animatum foetum interimit, graviore afficiatur poena, præ illo, qui inanimatum saltem exturbat. Supponentes itaque Icti, foetum in utero aliquandiu inexistere inanimatum, quærent ex Medicis, quo dierum tempore foetus animetur, ne justo mitiore poena atrocius delictum, veri scilicet homicidii, puniatur. Mire torsit nullo non tempore de ortu animæ quaestio Veteres non minus Philosophos ac Medicos, & etiamnum torquet Recentiores, siquidem alii induci, creati alii, alii traduci animam crediderunt. Non allegabo jam Platonicos, qui statuebant, animas in primo rerum ortu omnes uno eodemque actu fuisse procreatos, & loco poenæ in corpora detrudi unam post aliam, cum fastidio bonorum coelestium coepissent amare res terrenas. In sacris enim literis altum de hac creatione est silentium, & non illud determinari haud potest, in quo interim divertant animæ, antequam cum corpore aliquo uniantur; & Deus peccati originalis hac stante sententia Author constitueretur. E cœlo & astris in materiam satis elaboratam induci putarunt animas alii, parum tamen applausus meriti. Effectus enim peculiaris & particularis, qualis anima est, a causa proxima & determinata dependet, non a causis remotis & indeterminatis accersendus. Hac ratione nobilior foret effectus sua causa, omnisque generatio univoca tolleretur; quid quod explicari haud queat, cui materiam elaboratio interim sit in acceptum ferenda? Bene hinc cum THOMA ERASTO *de occult. med. propr. Lib. I. c. 7.* pronuntiat: *Qui formas specierum a sideribus infundi ausint affirmare, a Philosophis ridebuntur, a Christianis etiam execrabiles recte judicabuntur.* Alii animas singulis diebus a Deo creati & corporibus jam in embryone formati, coelitus infundi existimant. Ast cum Sacræ Literæ nos doceant, Deum post sextum creationis diem quievisse ab omni opere, statui certe non potest, eum etiamnum animas creare. Est præterea doctrina hæc blasphema in Deum, puram animam

animam in squalidum corporis ergastulum detrudentem, ob quod damnationis incurrat tonitrua pici submissa infernali; aut certe animam peccato originali contaminatam creantem; iniuria est in hominem, qui hoc pacto brutis imperfectior foret, corpus, non vero animam suppeditans soboli; nec pater quis dici tum posset hominis; corpus enim absque anima non est homo; Nec parentes essent causæ physicae prolis suæ, sed morales, intuitu animæ. Generatio autem est essentia communicatio. Qui per traducem propagari animam credunt, terminum hunc traducis non accipiunt in nativo suo significato, prout notat propaginem seu partem ab arbore sectam, & in aliam traductam, ut generationis opus perficiatur; sic enim sectionem & divisionem implicaret traductio; sed metaphorice & analogice, ita ut traductio nihil aliud inferat, quam productionem animæ, quæ spermatis beneficio in hominis generatione vi benedictionis divinæ, sine sui destructione ad plures homines propagatur; haud secus ac ignis non imminuitur, mille licet faces ab eo accenderis, ac tua scientia non perit, si eam centum Auditoribus communicaveris. Argumenti loco ipsis est, quod homini concessa est facultas sese multiplicandi quoad speciem suam, id est, qua animam & qua corpus, alias a simili simile non generaretur. Certitudini suæ sententiæ confisi non reformidant objectiones, quas contra hoc dogma formare solent alii, qui existimant, semen humanum haud producere posse animam, quia nullum corruptibile generare potest incorruptibile; respondent enim, se non statuere, ex semine, sed cum & in semine propagari animam. Et si instant, omne generabile esse corruptibile; regeant isti: ex internis causis æstimandam esse corruptibilitatem & ex natura, non ex origine & externo producendi modo, sicut non statim incorruptibile sit, quod creatur, ita nec corruptibile, quod generatur. Si excipiant, infinitas animarum myriades hac ratione corpus Adami occupasse, prout Judæi crediderunt; habent, quod reponant, dicentes, ex insufficienti nihil fieri, nec extra conjunctionem conjugalem causas socias generare, sed generationis effectus ut sequatur, in thoro se copulent, necesse esse; hoc tamen certum existere, in generatio-

ne filii numero aliam diversamque, specie eandem produci animam. Eleganter hanc in rem B. CALOVIVS Tom. III. *System. Quæst. Theol.* p. 1108. dum inquit: *Neque enim necesse est, ut in illis ante generationem contineatur, sed producitur ab anima Parentum, adeoque producitur per potentiam generativam, & divina benedictionis a Parentibus actu anima, que antea in iis actu non fuit, & traducitur ordinarie non ab alterutro Parentum, sed ab utroque; in unam carnem, quod quomodo fiat, Deo, qui hanc vim indidit, committendum.* Idque est, quod crucem maxime fixit Philosophis hoc in negotio, dum ratione comprehendere non poterant, quomodo ab animabus animæ propagarentur? eo enim modo, quo in corporibus fit generatio, id non contingere, earum immaterialitas suadet: dicendum igitur est, animas propagari modo spirituali, id est, spiritibus debito, & incomprehensibili. Mirum autem est, quod anima rationalis, quæ quævis abstrusa & recondita cognoscere potest, suam ignoret naturam; unde factum, ut tot inter eruditos ratione ejus essentia, ortus idearum, cum corpore vinculi & originis motæ fuerint controversiæ. Sunt enim, qui mentem nimis evehunt, ejusque originem ex ipsa Dei essentia accersunt, divinæque naturæ particulam esse contendunt; alii nimis abjecte de ea sentiunt, illi scilicet, qui eam sanguinem, aquam, aërem, vaporem, numerum, inane nomen dixerunt. Mens enim nostra nobis neque per sensus, neque per abstractionem, sed per conscientiam nostram, per attentionem ad nosmet ipsos innotescit. Et si collata inter se fuerint de illa Philosophorum opiniones, anima res erit *omnium monstrorum monstruosissima*, ut ait GVILBERTVS COGNATVS in *Notis ad Luciani Hermol. pag. 303.* Hos navos quidem sic emendasse Cartesianum existimat de la FORGE in *Tr. de Mente humana cap. 6. pag. 29.* ut huic soli deberi clamitet, quod natura mentis nobis nota facta sit, postquam eam per ens cogitans definivit. At rectius fortassis PETRVS POIRET *Lib. I. Part. I. de Erudit. solida pag. 13.* de eo judicat, quod in natura mentis cognoscenda plane ceciderit. Verissimum igitur permanet effatum B. GERHARDI: *de anima disputabant, dicentis, donec fiant ex animes.* Cujus rei causa num in eo versetur,

setur, quod anima nostra admodum profunde & intime materiæ sit immersa, ut ne cogitare quidem sobrie, multo minus in se reflectere possit, nisi hæc ejus officina rite sibi constet; siquidem spiritibus animalibus turbatis cerebrique officina violata, in suis etiam exinde cogitationibus, mediationibus, omnibusque operationibus vel maxime immanentibus, ita turbatur, ut nec recte intelligere, et judicare, nec velle recte amplius queat; quæ omnia intimam animæ cum materia *περιχώρησις* satis superque indicant? ut vult M. SAM. CHRISTIAN. HOLLMANNVS *Differ. poster. de stupendo naturæ mysterio, anima humana sibi ipsi ignota, sect. V. §. 1.* meum jam non est inquirere. Quod de anima dixi, de Spiritu quoque in genere intelligi debet; siquidem substantiarum spiritualium essentia positive abs nobis concipi haud potest, juxta PETRVM van MASTRICHT in *Gangræn. Novit. Cartes. Sect. II. cap. 6. pag. 233.* & merito exclamant Collectores *Additam. ad observ. select. ad rem literar. spect. Tom. X. obs. XIV. pag. 386.* O quam parum accurata est nostra *νεκρομυρολογία* de spiritu. Hæc sane tam imperfecta & mutila, & manca est, ut Spiritus conceptu quidditativo non destituamur tantum, illo scilicet, qui contineat omnia ejus essentialia prædicata ad ultimam usque differentiam, sed & talis in nobis est imbecillitas, ut adequatam ejus ideam ne expectare quidem queamus. Hinc prudenter dixit JVL. CAES. SCALIGER de *Subtil. ad Cardan. Exerc. 307. p. 93.* Sapientiæ pars est, quedam equo animo nescire velle. Et quanquam ANT. DEV-SINGIVS de *Fœtu Mustipont. sect. X.* ut ad originem animæ revertamur, dicat: *Nec sane est ratio, cur de vera animæ rationalis origine inveniendi desperemus, si modo præjudicia seponamus ex animo, nec inhereamus hypothesis, naturæ rerum adversis;* Hæc tamen controversia hæctenus ex fundamento decidi nondum potuit, adeoque nec certus animationis fœtus terminus constitui valet. Quod si enim Traducianis te associes, non post dierum demum aut septimanarum aliquot de cursum fœtum animam recipere, sed ipsum primum conceptum mox animatum statuere conveniet; hinc homicidium patrabitur etiam ab illo, qui recens conceptum fœtum per abortionis

poculum abigit. Sin Platicum, Inducianum, Infufianum feu Creatianum te profitearis, certus ante omnia de infufionis huius tempore effe debes, de quo multæ magnæque fuerunt controverfiaz. Olim fupponebatur, tum demum animari foetum, quando perfecte formatus eft, quod in mafculis 30. in puellis 42. diebus fieri HIPPOCRATES paffim, v. g. *de Natur. puer. N. 10. & 11.* putat, cui affentitur GALENVS *Lib. XV. de Vfu part. cap. 5. class. 1.* Alii v. g. FIENVVS *de format. fæt. qu. 10. cond. 11.* & in *Apologia adverfus Ant. Ponte Santacruz,* tertio ftatim die, MERCVRIALIS *de Morb. Mul. Lib. I. cap. 2.* & PETRVS GARCIA *diff. ult. de Loc. affect. cap. ult.* feptimo hoc fieri contendunt. At HIPPOCRATIS & GALENI opinionem amplectuntur MERCATVS *de Mulier. Affect. Lib. IV. cap. 1.* MOXIVS *Lib. II. cap. 14.* RHODIGINVS *Lib. XIV. Lect. antiqu. cap. 23.* imo terminum illum ad 60. dies v. g. ZACHIAS *Queft. Med. Leg. Lib. I. Tir. 2. qu. 9. §. 24.* Alii ex JCTis, ut MENOCHIVS *de Arbitrar. Judic. L. II. Cent. IV. caf. 357. N. 3.* ex Bartoli aliorumque fententia in mafculo ad 40. in foemella ad 90. dies & ANDR. OTTOMAR. GOELICKE *in Diff. de Partu octimeftri ad medium geflationis tempus extendunt.* In quo opinionum divortio quis animationis foetus terminum certo determinabit? Quippe fi in ipfo conceptionis momento animam rationalem a Creatore fummo inspirari dicas, nullo unquam tempore non animatum foetum afferere poteris; Sin alio quovis tempore, incertum manebit hoc, a nullo vel Medico vel Philofopho dierum numero circumferibendum. Si cum B. LVTHERO aliisque *επιθετον* placet, quid Juris Confulti facient iuftitiam adminiftraturi? MENOCHIVS loc. cit. N. 7. *Ego tamen, inquit, rectius dicendum opinor, pœnam extraordinariam regulariter effe indicendam illi, qui abortioni caufam dedit, nulla diftinctione adhibita, an foetus effet vel non effet animatus.* JOH. ANDR. PLANERVVS *Diff. de anime humane propagatione pag. 71.* peculiarem fovet fententiam circa pœnam capitalem implendam, *Noftro,* dicens, *alioquin iudicio omne fupplicium ultimum ex genere humano tollendum videtur, proferibendumque, ad fea-*
lasque

lasque damnandum Gemonias. Nostratia Dicafteria, foetum ante dimidium uterum gerentium tempus pro non animato, post illud pro animato habent, illiusque expulsionem extraordinaria, hujus vero capitali poena mulctare solent, innixa partim Ordinationi Criminali Caroli V. partim Constitut. Elect. Saxon. Augusti; siquidem illa Art. 131. & 133. inter ein lebendig gliedmäsig Kindlein, & das noch nicht lebendig ist, distinguit, hæc vero P. IV. Const. 4. da aber die Frucht nicht geleet, und solches (abortus procuratio) noch unter der Helffte nach der Empfängniß geschehen, expressa habet verba. Plura hac de re differere licuisset, nisi pagellas has Panegyri indicendæ ex consuetudine mancipatas nossem. Postquam enim

V I R
Juvenis Nobilissimus atque Doctissimus,
D O M I N U S
M. FRIEDERIC. CHRISTOPHORVS
PRAETORIVS,

Neostadiensis ad Orilam, Medicinæ Baccalaureus,
a teneris unguiculis non modo literis humanioribus sedulo incubuit, totumque Arti Medicæ se consecravit, sed & talem Philosophiæ cognitione probe imbutus multos per annos ab ore Doctorum publicorum industrie eo hausit successu, ut ante biennium jam examine theoretico apud nos cum laude exantlato primam Medicinæ Lauream promeret, Licentiam nunc porro supremos in Arte laudata Honores capeffendi a Gratiouissima Facultate nostra petiit; dignum hæc eum ex Læctionibus æque publicis ac Practico seu rigorofo examine iudicavit, cujus voto fieret satis. Hinc vi & auctoritate Procancellariatus, quem *Reverendissimus, Serenissimus ac Celsissi-*

*Celsissimus Princeps ac Dominus, DOMINVS
MAVRITIVS WILHELMVS,
Dux Saxonie, Clivie, Montium, Angriae & West-
phaliae, Postulatus Administrator Episcopatus Mar-
tisburgensis, Landgravius Thuringiae, Marchio Mis-
niae, & superioris ac inferioris Lusatiae, Princeps
Hennebergicus, Comes in Marca, Ravensberg & Bar-
by, Dynasta in Ravenstein, Academiae hujus Nutritius
indulgentissimus, atque Cancellarius perpetuus, Do-
minus meus Clementissimus, ad consuetam Collegii nostri
denominationem mihi clementissime injunxit, nullus morabor, pro-
ximo die Veneris B. C. D. a Dissertatione de Scarificatione Oculo-
rum desiderato Licentiae Medicæ Gradu ac Dignitate solemniter
ipsum condecorare. Cui Solemnitati ut Magnificus Academiae Re-
ctor, Comites Illustrissimi, Amplissimi utriusque Reipublicae Patres
conscripti, ac florentissima nobilissimorum Studiosorum Corona, per-
honorifica sua praesentia Splendorem faenorari ne graventur, qua
debet humanitate rogitō, ad quavis vicissim officia me cum nobi-
lissimo Domino Licentiando sine exceptione obstringens.*

P. P. Lipsiæ Dominica XV. post Trinitatis

MDCCXXXIX.

LITTERIS TITIANIS.

01 A 6551

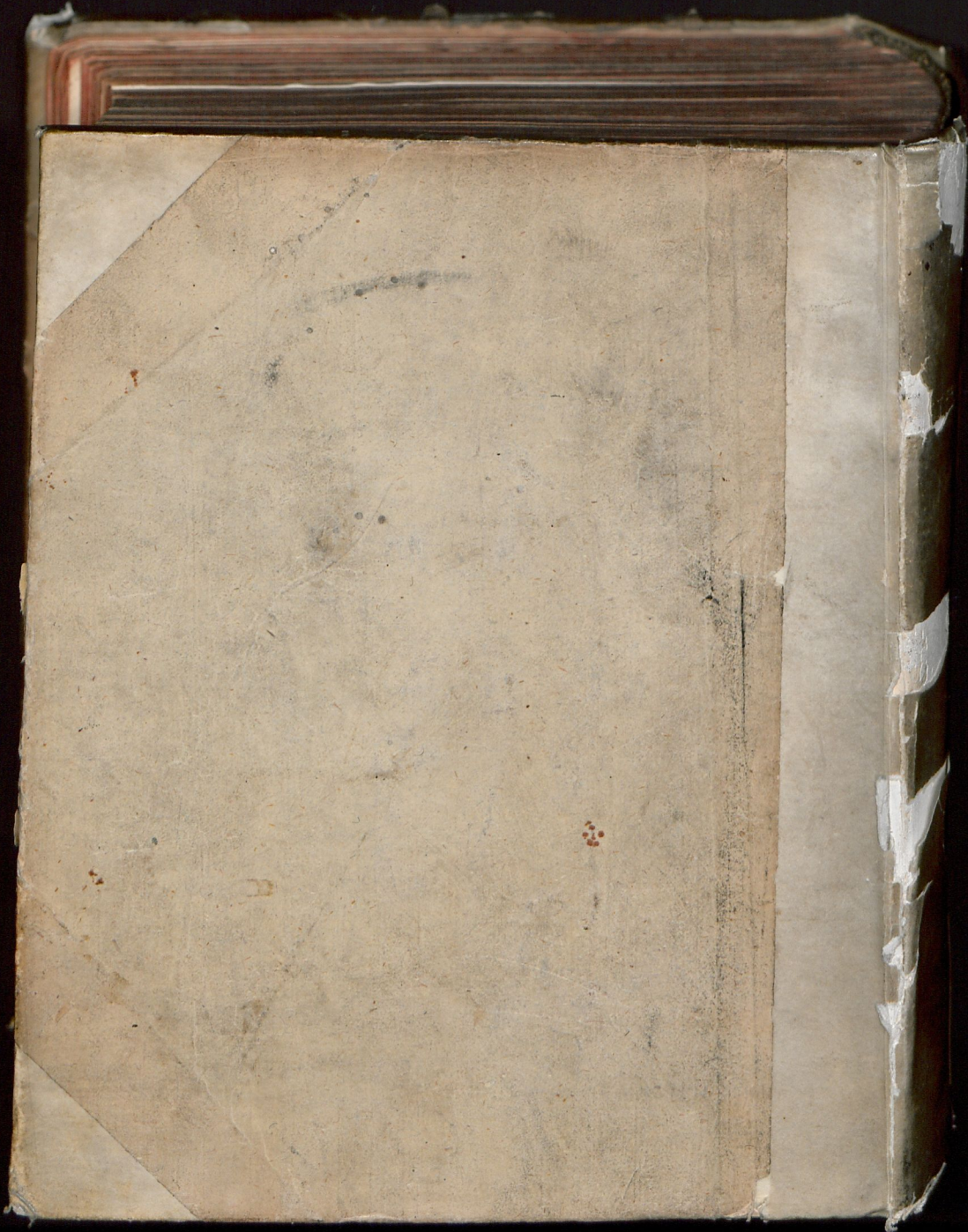
ULB Halle 3
002 937 832

f
se

WMA

20

FACULTATIS MEDICAE
IN
ACADEMIA LIPSIENSI
H. T.
PRO-CANCELLARIVS
D. Michael Ernst Ettmüller,
PROF. PVBL.
PANEGRIN MEDICAM
INDICIT.